

## ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2017/165  
Karar Sayısı : 2017/141  
Karar Tarihi : 28.9.2017  
R.G. Tarih-Sayısı : Tebliğ edildi.

**İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN:** Alanya 3. Asliye Ceza Mahkemesi (Fikri ve Sınai Haklar Ceza Mahkemesi Sıfatıyla)

**İTİRAZIN KONUSU:** 22.12.2016 tarihli ve 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu’nun 29. ve 30. maddelerinin Anayasa’nın 2., 13. ve 38. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi talebidir.

**OLAY:** Marka hakkına tecavüz suçundan sanığın cezalandırılması talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralların Anayasa’ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

### I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

Kanun’un itiraz konusu 29. ve 30. maddeleri şöyledir:

*“Marka hakkına tecavüz sayılan fiiller*

*Madde 29- (1) Aşağıdaki fiiller marka hakkına tecavüz sayılır:*

*a) Marka sahibinin izni olmaksızın, markayı 7 nci maddede belirtilen biçimlerde kullanmak.*

*b) Marka sahibinin izni olmaksızın, markayı veya ayırt edilemeyecek kadar benzerini kullanmak suretiyle markayı taklit etmek.*

*c) Markayı veya ayırt edilemeyecek kadar benzerini kullanmak suretiyle markanın taklit edildiğini bildiği veya bilmesi gerektiği hâlde tecavüz yoluyla kullanılan markayı taşıyan ürünleri satmak, dağıtmak, başka bir şekilde ticaret alanına çıkarmak, ithal işlemine tabi tutmak, ihraç etmek, ticari amaçla elde bulundurmak veya bu ürüne dair sözleşme yapmak için öneride bulunmak.*

*ç) Marka sahibi tarafından lisans yoluyla verilmiş hakları izinsiz genişletmek veya bu hakları üçüncü kişilere devretmek.*

*(2) 19 uncu maddenin ikinci fıkrası hükmü tecavüz davalarında def’i olarak ileri sürülebilir. Bu durumda kullanıma ilişkin beş yıllık sürenin belirlenmesinde dava tarihi esas alınır.”*

*“Marka hakkına tecavüze ilişkin cezai hükümler*

***Madde 30- (1) Başkasına ait marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal üreten veya hizmet sunan, satışa arz eden veya satan, ithal ya da ihraç eden, ticari amaçla satın alan, bulunduran, nakleden veya depolayan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.***

***(2) Marka koruması olduğunu belirten işareti mal veya ambalaj üzerinden yetkisi olmadan kaldıran kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.***

***(3) Yetkisi olmadığı hâlde başkasına ait marka hakkı üzerinde devretmek, lisans veya rehin vermek suretiyle tasarrufta bulunan kişi iki yıldan dört yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.***

***(4) Bu maddede yer alan suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde ayrıca bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.***

***(5) Bu maddede yer alan suçlardan dolayı cezaya hükmedebilmek için markanın Türkiye’de tescilli olması şarttır.***

***(6) Bu maddede yer alan suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlıdır.***

***(7) Başkasının hak sahibi olduğu marka taklit edilerek üretilmiş malı, satışa arz eden veya satan kişinin bu malı nereden temin ettiğini bildirmesi ve bu suretle üretenlerin ortaya çıkarılmasını ve üretilmiş mallara elkonulmasını sağlaması hâlinde hakkında cezaya hükmolunmaz.”***

## **II. İLK İNCELEME**

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında başvuru kararı ve ekleri, Raportör Sadettin CEYHAN tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu ve itiraz konusu kanun hükümleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Anayasa’nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa’ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

3. Başvuran Mahkeme, 6769 sayılı Kanun’un 29. ve 30. maddelerinin iptallerini talep etmiştir. İtiraz konusu kurallarda marka hakkına tecavüz sayılan fiiller ile bu fiillere ilişkin cezai hükümler düzenlenmiştir.

4. Ceza hukukunda kural, suçun işlendiği tarihte yürürlükte olan kuralların uygulanmasıdır. Bu kuralın istisnasına 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 7. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer verilmiş ve “suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile

*sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur”* denilmiştir.

5. Bakılmakta olan dava, sanığın marka hakkına tecavüz suçundan yargılanmasına ilişkindir. Marka hakkına tecavüz sayılan fiiller ve ceza hükümleri, 24.6.1995 tarihli ve 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin (KHK) 61 ve 61/A maddelerinde düzenlenmiş iken 20.1.2017 tarihinde yürürlüğe giren 6769 sayılı Kanun’un 191. maddesinin (3) numaralı fıkrası ile anılan KHK yürürlükten kaldırılmış ve söz konusu düzenlemelere Kanun’un 29. ve 30. maddelerinde yer verilmiştir. Sanığın üzerine atılı suçun işlenme tarihi 3.11.2016 olup anılan tarihte 556 sayılı KHK yürürlükte bulunmaktadır. 6769 sayılı Kanun’da yer alan itiraz konusu kuralların ise suç tarihinde yürürlükte olmamaları ve suç tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan 556 sayılı KHK’nın ilgili hükümlerine göre lehe bir düzenleme de içermemeleri sebebiyle bakılmakta olan davada uygulanma olanakları bulunmamaktadır.

5. Açıklanan nedenle itiraz konusu kurallara ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

### **III. HÜKÜM**

22.12.2016 tarihli ve 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu’nun 29. ve 30. maddelerinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu maddelere ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 28.9.2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

|                 |               |                        |
|-----------------|---------------|------------------------|
| Başkan          | Başkanvekili  | Başkanvekili           |
| Zühtü ARSLAN    | Burhan ÜSTÜN  | Engin YILDIRIM         |
| Üye             | Üye           | Üye                    |
| Serdar ÖZGÜLDÜR | Serruh KALELİ | Osman Alifeyyaz PAKSÜT |
| Üye             | Üye           | Üye                    |
| Recep KÖMÜRCÜ   | Hicabi DURSUN | Celal Mümtaz AKINCI    |

**Esas Sayısı : 2017/165**  
**Karar Sayısı : 2017/141**

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ

Üye

Recai AKYEL

Üye

Yusuf Şevki HAKYEMEZ